

V Ljubljani je potekal 55. seminar slovenskega jezika, literature in kulture

RA MURSKI VAL, 16.7.2019, *KRATKI STIK*, 11:21

MIHAELA KALAMAR (novinarka): Doktor Damjan Huber, lepo pozdravljeni.

DAMJAN HUBER: Dober dan.

MIHAELA KALAMAR (novinarka): Za vami je 55. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Kje ste se srečali letos ?

DAMJAN HUBER: Letos smo se, tako kot že 54 let prej, srečali na **Filozofski fakulteti** v Ljubljani, tako kot v preteklosti, je tudi letos seminar obiskalo okrog sto udeležencev, točno 96 iz 26. držav in pogovarjali smo se o najrazličnejših stvareh, kar se tiče slovenskega jezika, literature in kulture.

MIHAELA KALAMAR (novinarka): Za nas, zanimivo je za Prekmurce, da ste eno izmed tem namenili tudi stoti obletnici priključitve k matičnemu narodu, zakaj.

DAMJAN HUBER (**Filozofska fakulteta UL**): Ja, tudi za nas Prekmurce v Ljubljani je to zelo zanimivo, da smo se lahko končno posvetili tudi Prekmurju. Torej letošnji seminar, ki ima osnovni naslov oziroma naslovno temo 1919 v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, je bil osredotočen na tri glavne teme, in sicer na 100. letnico Univerze v Ljubljani, na 100. letnico Združitve Prekmurja z matičnim narodom oziroma vrnitve Prekmurja k matičnemu narodu in pa slovenske književnosti med obema vojnama. Zdaj če se osredotočim samo na ta del, ki je za poslušalce Murskega vala mogoče najbolj zanimiv. Torej stoletnica združitve Prekmurja z matičnim narodom, potem lahko tukaj povem, da smo se pogovarjali o slovenski literaturi, ki nekako zaobjema tudi Prekmurje kot dogajalni prostor in pa dogajalni čas. Se pravi, romani Ferija Lainščka, potem smo se oziroma so udeleženci tudi poslušali o zgodovinskem dogajanju v Prekmurju oziroma v celotnem slovenskem prostoru okrog leta 1919. Vemo, da je to zelo pomembno leto, tako za Prekmurje kot za preostali del slovenskega območja. In pa tretji tak poudarek je bil na zbirnem tečaju, ki sta ga vodila prav tako Prekmurca, Hotimir Tivadar in Suzana Panker, in sicer sta pripravila pobudo uvajanja prekmurščine v slovensko šolstvo oziroma pobudo, da bi vsaj prekmurski osnovnošolci spoznali tudi slovensko-prekmursko narečje. Glasbo, film. Skratka, dogajanje, kulturno dogajanje, ki se odvija v prekmurskem narečju.

MIHAELA KALAMAR (novinarka): Kakšno pa je stališče stroke do te pobude, kis te jo zdaj omenili?

DAMJAN HUBER (**Filozofska fakulteta UL**): Stališče je tako kot za vsako tako inovativno stvar je seveda zelo raznoliko. Eni to zelo podpirajo, ker je treba preprosto narečja negovati in ker je marsikje, pri marsikaterem strokovnjaku stališče tako, da se narečja, predvsem pri mlajših izginjajo, se pravim izgubljajo, so tudi take pobude seveda dobrodošle, da se narečja iz generacije v generacijo prenašajo, ne izginjajo. Seveda druga stran pa meni, da to ni potrebno, da so narečja, jeziki nasploh preživeli tudi brez takih nasilnih, če v narekovaju povem, dejavnosti in bodo tudi v prihodnje. Zdaj resnica je verjetno nekje vmes, tako kot pri vseh stvareh in sam ne vidim nobenih težav, če se na določeni ravni tudi take stvari vpeljujejo v šolstvo.

MIHAELA KALAMAR (novinarka): Pa je res, da narečje izginja. Tukaj pri nas doma nimamo tega občutka ravno.

DAMJAN HUBER (**Filozofska fakulteta UL**): Saj ravno zato, ne, tudi jaz sam nimam občutka, da bi narečja izginjala. Tudi sam sem Prekmurec in moram reči, da kjerkoli se dobivamo s Prekmurci, nikjer ne govorimo med sabo knjižno ali kakorkoli knjižno pogovorno, ampak vedno preklopimo na prekmursko narečje. Še manj pa je tega oziroma še bolj pa se temu posvetimo, ko prihajamo v Prekmurje, kjer pa seveda razen narečij ne govorimo ničesar drugega, ne, tako da tudi sam nimam tega občutka.

MIHAELA KALAMAR (novinarka): Doktor Damjan Huber, če se zdaj vrneva še nekoliko nazaj k tej stoti obletnici. V tistem času okrog leta 1919 je bil tiska, je bila slovenska prekmurska beseda tudi zelo pomembna za vzbujanje teh čustev in identitete? Se strinjate? Pri dem so odigrali ključno vlogo katoliški duhovniki. Je tako?

DAMJAN HUBER (**Filozofska fakulteta UL**): Ja, seveda se strinjam. Povsod, kjer so take, prevrati dogajajo, se potem nekdo mora povleči in tako kot ste omenili, je bilo to v Prekmurju na točno takšen način. Je pa seveda vprašanje oziroma za razmislek še marsikatera druga prelomnica, ki se mogoče potem čez 50, 100 let pokaže kot tudi za zelo pomembno. Vprašanje je, če so takrat čutili, da bo to tako zelo pomembna stvar, ne, ali pa so, ne, pač saj nikoli čisto natančno ne vemo, tako da mogoče je bila še v teh stotih letih vmes še tudi kaka druga stvar, ki se je pozneje pokazala, da je bila tudi tako zelo pomembna.

MIHAELA KALAMAR (novinarka): Tej stoti obletnici boste na **Filozofski fakulteti** namenili še kakšen dogodek?

DAMJAN HUBER (**Filozofska fakulteta UL**): Zdaj, dogodki na ljubljanski univerzi, na **Filozofski fakulteti** se letos odvijajo predvsem v smeri obeležitve stote obletnice Univerze v Ljubljani, kar je seveda logično, to je se pravi največja, najstarejša

slovenska univerza in se predvsem o tem tukaj zelo veliko govori. Moram reči, da sam nimam podatka, da bi bilo še kaj v povezavi s Prekmurjem, kakšen dogodek izveden na **Filozofski fakulteti**, vendar pa moram reči, da ne dvomim, da se bo vsaj v enem delu, v kakšnem manjšem delu tega dejanja tudi kakšen dogodek, oziroma, da se bo o tem še kaj govorilo.

MIHAELA KALAMAR (novinarka): S kakšnimi sklepi, oziroma sporočilom ste sklenili 55. **Seminar slovenskega jezika**, literature in kulture?

DAMJAN HUBER (Filozofska fakulteta UL): Ta seminar, kot ste sami povedali že, je 55. po vrsti in to je ena taka zelo utečena dejavnost, prireditve, ki se dogaja že od leta 1965. Na začetku jih je bilo malo, 25 udeležencev, zdaj jih imamo okrog sto vsako leto iz 26 držav. Se pravi, tukaj se srečujejo ljudje najrazličnejših narodnosti, državljanstev in vse jih družijo učenje, so poznavanje slovenščine, slovenskega jezika, literature in tudi širše kulture in kamor sodi seveda tudi letošnja podtema, o kateri smo govorili, se pravi združitev Prekmurja z matičnim narodom. Dogodek je bil sklenjen z velikimi, ogromnimi vtisi, z veliko znanja novega, ki so ga pridobili. V dveh tednih se dogaja marsikaj, od zelo aktivnega učenja slovenščine, do fonetičnih vaj, konverzacij, potem teh strokovnih predavanj, dodatnih aktivnosti, spremljevalnega dogodka. Letos smo se kar dvakrat na ekskurzijo popeljali preko Trojan proti vzhodu. Do Prekmurja letos sicer nismo prišli, smo pa prišli do Žičke kartuzije, Ptuja, Celja in dejansko udeleženci, ki so od študentov, tam, 1., 2. letnika, pa vse do upokojencev, ki se tako ali drugače strokovno ukvarjajo s slovenščino so zelo zadovoljni vedno, zato, ker imajo ogromno programa in se lahko srečujejo z ljudmi, ki se strokovno ukvarjajo s slovenščino. Zdaj, dvakrat sem povedal, strokovno ukvarjanje s slovenščino. Centri za slovenščino kot drugi tuji jezik, v okviru katerega izvajamo vsako leto **seminar slovenskega jezika**, literature in kulture hkrati v juliju prireja še dve oziroma tri predstavitve. Prav tako se na njih poučuje slovenščina, to so mladinska poletna šola slovenskega jezika, ki se je udeležujejo zamejci, potomci zamejcev, izseljencev, ki so povsod po svetu, mladoletniki ki se učijo slovenščino potem druga pridobitev je poletna šola slovenskega jezika, kjer se ljudje, ki prihajajo v slovenijo v službo, ki tukaj živijo pa so tujci, ki imajo, ki so spoznali kakšno ljubezen, ki je povezana s Slovenijo in se želijo naučiti slovensko. Potem imamo letos tudi drugič že otroško poletno šolo, kjer so predvsem udeleženci otroci pod 10. letom starosti in četrta prireditve, pa najstarejša je **Seminar slovenskega jezika**, literature in kulture, ki se od vseh ostalih razlikuje po tem, da se seminarja udeležujejo ljudje, ki se tako ali drugače strokovno ukvarjajo s slovenščino. Se pravi, se je učijo, jo študirajo na tujih univerzah, jo poučujejo, se pravi profesorji, učitelji na tujih univerzah, prevajajo iz slovenščine v svoje jezike ali obratno, iz zamejstva prihajajo ljudje, ki nekako v kulturnih, prosvetnih ustanovah delujejo, iz Porabja, iz se pravi iz Koroške, iz Benečije, iz Tržaškega in tako naprej in potem tukaj se vsi dobijo, oziroma srečajo z enim namenom, da vsak na svojem področju spozna, kar mu primanjkuje na področju slovenščine. Zdaj moram pa omeniti še eno dejavnost, ki smo jo imeli letos, po petih letih, ob jubilejnem 50. seminarju smo izvedli prvo konferenco, ki je povezana s slovenščino na tujih univerzah in sicer smo povabili profesorje, znanstvenike, ki na teh univerzah poučujejo, ali raziskujejo slovenski jezik, literaturo, ali pa slovensko zgodovino, kakor koli že, da predstavijo svoje dosežke v okviru tega seminarja. Letos je potekala druga taka konferenca, Slovenščina na tujih univerzah ob stoletnici Univerze v Ljubljani. Udeležilo se je je 16 strokovnjakov iz desetih držav, ki so tako slovenski publiki, kot tudi mednarodni seminarski publiki predstavili svoje raziskovalne in pedagoške dosežke. Tudi, kako so ustanavljali lektorate, študije slovenščine na tujih univerzah.

MIHAELA KALAMAR (novinarka): Dr. Damjan Huber, hvala za ta pogovor in seveda, lep pozdrav v Ljubljano!

DAMJAN HUBER (Filozofska fakulteta UL): Najlepša hvala za klic in seveda vračam pozdrave v Prekmurje.